

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoieru DUMITRU ANTAL

Subvențiile teatrului maghiar și supărările presei maghiare

Directorul teatrelor maghiare din Oradea și Satu-mare *Nicolae Erdélyi*, s'a adresat, cum să susține, către ministrul de culte din Budapesta — să-l ajute în strâmtoarea ce se găsește și să nu lase în ghiaarele morții arta ungurească, care propagă graiul unguresc în poporul rămas afară de granițele Ungariei.

Profesorul *Naé Ionescu*, a demască în „Cuvântul“ acest procedeu nepatriotic — și de aici mare supărare în corul gazetarilor unguri. Și ca să justifice dreptul de a cere și primi ajutor din afară — gazetele ungurești se provoacă la subvențiile ce le-ar fi primit școalele românești din Brașov dela Statul român în mod tot atât de deghisat — și că ungurii cari știau de acest fapt — au trecut sub tăcere, gestul neloyal al Statului român.

Ori, aceste neadevăruri suntem datori să le desmințim, cei cari mai suntem în viață și cunoaștem cele petrecute în jurul afirmativelor subvenții din vechiul Regat, pentru școalele românești din Brașov. Descriem cele petrecute în chestia ajutoarelor:

În anul 1898, prima zi din săptămâna patimilor s'a prezentat la fostul metropolit Miron Romanul — șeful din biroul ministrului de interne dl Alexandru Jeszenszky, cu un ordin deschis, dela baronul Bánfy către mitropolitul, în care-i cerea să-i dea voie să cerceteze socotelile și bugetele școalelor din Brașov — pe 6 ani îndărăpt — va să zică cu începere din 1892 — de când are guvernul unguresc informații, că primește Eforia școalelor din Brașov ajutoare dela București.

Metropolitul Miron — suferind cum era

— a răspuns comisarului guvernului, că va studia chestia, va cere informațiuni și-i va da răspunsul dorit — acum însă, zice mitropolitul, eu nu aș putea să vă dau nici o deslușire, căci eu nu mă ocup cu referada financiară a școalelor. Jeszenszky însă i-a spus, că are ordin să nu plece din Sibiu, până ce nu va lua privire în socoteli și bugete pe anii cu pricina.

Ca să nu provoace — după circulariul dela milleniu, un nou conflict cu guvernul, care era să-l coste scaunul de metropolit — a invitat pe referentul cu toate socotelile și bugetele anilor 1892—1897 în biroul prezidențial — și acolo prezentându-i pe referentul — care e și autorul acestor rânduri s'a început investigarea, ca să nu spun incvizitia cea mai nerușinată, ce s'a putut cere dela un cap bisericesc în săptămâna patimilor.

După ce ne-am prezentat reciproc — deși ne cunoșteam încă decând Jeszenszky era procuror la Curtea de Apel din Târgul-Murăș, — și eu preot la penitenciarul din Aiud, — va să zică odinioară slujbaş de Stat și fost subaltern al procurorului. — S'a început procedura de controlări și de dovediri.

Trei zile și jumătate, până în Joia Paștilor la prânz, Jeszenszky a cerut dela referentul — în fața mitropolitului următoarele date, pe cari cred că le țin bine în memorie:

Arătați-mi taxative venitele gimnaziului din Brașov — și cari sunt cheltuelile personalului și cele materiale?

Luând buget de buget, an de an, am arătat, că venitele gimnaziului sunt:

1. Chiria dela o casă mare din piața Brașov, unde era adăpostită și banca „Albina“.

2. Venitul unui hotel din Tușnad.

3. Didactrul dela elevi.

4. Venitul dela Baia de aburi și băi reci (hidroterapie).

5. Subvenția dela universitatea săsească.

6. Subvenția dela parohia sf. Nicolae din Brașov.

Iar cheltuelile sunt salariile profesorilor, modeste, banii de cortel, lemne, luminatul și curățitul — cari cheltueli se acoperiau din pozițiile de sub 1—5 și în cazuri rari se făcea apel la subvenția dela biserica sfântului Nicolae, eventual se luau împrumuturi dela particulari fără dobânzi ori dela bănci cu dobânzi foarte minimale.

Văzând călăul guvernului, că bugetele sunt toate în regulă, raționiniile cu cvitele și documentele după toate regulele de contabilitate, cum știu brașovenii să le poarte, s'a oprit la subvențiile bisericii sf. Nicolae, că, adevărat de unde are biserica venite de a putea subvenționa și gimnaziul?

A trebuit să-i prezentez, și socotelile parohiei, și în acest duel, între mine — omul bisericii și spionul Statului ungar — s'au încins discuții destul de aprinse, pentru că el trăgea la îndoială, că biserica sf. Nicolae ar avea proprietăți în jurul Buzăului, date în arândă, ar putea avea muntele Mitilineu, și că aceste ar fi poziții ca să inducă guvernul maghiar în eroare. Ripostându-i destul de aspru, mitropolitul în mai multe rânduri și Partenie Cosma — cari erau de față la acest schimb de vorbe — au constatat, că biserica are mijloace suficiente de a susține gimnaziul — cu economii cum se făceau pe acele vremuri în avutul public — și Eforia n'a primit nici un fel de subvenție nepermisă de peste graniță.

Pregătindu-și notițele, procesele-verbale, copii de pe jurnalele de cassă și de pe bugete — comisariul guvernului a plecat Vineri dimineața din Sibiu, va să zică în Vinerea Patimilor.

Înainte de plecare, Joi seara, înainte de slujba celor 12 evanghelii de răstignirea Mântuitorului, pe la orele 7¹/₂ seara — se oprește o trăsură închisă înaintea locuinței mele — și din trăsură se dă jos

Jeszenszky și cere intrare și scuze, că vine așa târziu. În trăsură a rămas — fostul publicist și redactor la „Hermannstädter Zeitung“ Markus Békessy, un evreu botăzat și un denunțiant cunoscut în Sibiu. — Îmi spune Jeszenszky, că a venit să-și ia rămas bun, ca dela un vechiu cunoscut, îmi spunea, că merge nemulțumit de rezultatul cercetării, pentru că datele cari le are dela Ministerul de externe român, probează până la evidență, că protopopol Voina — neguțătorul Diamandi Manole și alți fruntași au ridicat bani din Cassa Țării românești pentru liceul din Brașov — și atunci probabil, că aceștia au mâncat banii dacă nu i-au dat Eforii. — Măr oagă stăruitor, să-i dau alte informații — căci aceste nu-l satisfac — și nu îl pot satisface.

I-am spus, că alte informații decât cele ce le-am dat, după acte, în fața mitropolitului, nu-i pot da, și regret numai, că prin vizita lui, inoportună de noapte, încercă să mă compromită.

Despre aceasta vizită inopinată și nedorită, am raportat dimineața mitropolitului, spunându-i că a încercat să stoarcă dela mine alte date, oferindu-se cu mijloace criminale și ademeniri neserioase. Mitropolitul, care și până aci, a apreciat munca mea dela consistor — a rămas foarte mulțumit de rezultatul ce am putut obține în această anchetă, — pentru că vorba era de închiderea gimnaziului — și de a ne prezenta și Regelui ca pe niște oameni, cari gravităm înafară și cari trebuie nimiciți cu orice preț.

Iată Domnule Dr. Erdélyi, la ce torturi am fost noi expuși, pe bază de bănueli, pe când dumneavoastră vă faceți mândrele, iar organele Statului nostru nici habar n'au să vă molesteze cu incviziții — cum au făcut ai d-voastre cu noi în săptămâna Patimilor cu un arhieru bătrân și bolnăvicios, care apoi în acel an în Octombrie a și închis ochii.

Di Naie Ionescu a ridicat numai un colțișor de pe vâlul ce acopere faptele nepatriotice, sperăm, că va veni timpul, ca să încetați a vă mai prezenta în piei de miei nevinovați, câtă vreme față de patria și țara, care vă ocrotește și dă mai mult decât trebuie și de cât e datoare, *sunteți* cuprinși de cea mai sălbatecă ură — și dacă v'ar

da mâna, ne-ați rade de pe fața pământului.

Dragoste cu deasila nu vă cerem, dar vă cerem să fiți mai cuviincioși și să nu întindeți prea mult coarda, pentru că s'ar putea întâmpla, ca aceste coarde odată să și plesnească.

E. N. I.

Caritatea în cadrele misiunii pastorale

După Wiesen: „Seelsorge u. Seelsorgehilfe“
(Urmarea V-a, fine)

Revenind la viață ici colo, prin diferite centre, fără vre-o organizare concentrică, cunoscută sub diferite numiri, legată cu prea puține fire de biserică, nici decum nu se impune ca o regeneratoare a sufletelor. Nu este o revărsare a spiritului creștinesc-ței iubiri frățești, are o orientare social-politică, prea accentuată.

Ce câștig poate aduce bisericii și creștinismului? Mult prea neînsemnat. Și alte instituții dau ajutoare, fără a avea pretenții de a avea caracterul de caritative. Caritatea bisericii prin felul ei unic de a lucra poate avea numai caracterul unei acțiuni sfinte, puse în serviciul lui Dumnezeu. Înțelepciunea creștină purtând sceptrul, iubirea primează. Ajută pe cei lipsiți și totodată le înalță sufletele. Întâi întinde mâna-i frățească, înviorează, apoi motivează ajutorul dat. Vor fi unii, cari ce-i drept nu vor privi decât ajutorul material risipindu-l, totuși felul irațional la aparența de distribuire a ajutoarelor, va avea rod. Mulți se vor întoarce din drumul pierzării, privind cu groază la prăpastia spre care înaintau. De 70 de ori, câte 7, trebuie să iertăm fratelui, ce ne-a greșit, tot de atâtea ori caritatea creștină să se îndrepte spre cel oropsit.

Caritatea făcută în afară de calculele raționaliste aduce rod pentru păstorirea sufletescă. Continua stăruință aruncă vâlul de pe sufletele înpietrite, și îndărjite în contra orânduiri divine. În ajutorul dat de biserică în repetate rânduri se întrevește mâna lui Dumnezeu.

c) Opera caritativă trebuie înălțată și estinsă până la ajutorul pastoral propriu zis.

Biserica vie a lui Hristos este compusă din 2 părți. Avem pe de o parte tabăra păstorilor, pe de alta cea a păstoritilor. Este un organism viu când acelaș duh trăește în toate mădularele. Pe încetul prin exemplul dat de preot, duhul carității creștine pătrunde și în sufletele membrilor comunității. Se trezește conștiința venirii lui în raportul față de ceilalți frați, zi de zi noi forțe vor cere un câmp de activitate. O organizare înțeleaptă și pe nesimțite se poate ajunge la cel mai desăvârșit sistem de ajutorare pastorală.

Sistem care în trecutul apropiat al românilor de dincoace de Carpați a dat roade strălucite. Numai cu câteva decenii în urmă, eram un popor sarac și aveam o biserică săracă. Ajutorul material era reclamat dintr'o parte și din alta. Biserica prin slabele forțe, a început uriașa muncă de-a ridica moralul și de a păstra vii speranțele neamului, ear el ajuns la conștiința valorii operei întreprinse de biserică, sfertându-se în cea mai mare mizerie ridica biserici. O absolută unitate de vederi, o caldă iubire frățească lega într'un cheag pe păstor și păstoriti.

Azi situația schimbată sistemul se menține, cu deosebirea că biserica este în măsură a satisface ambele laturi ale carității creștine.

Neprețuit este și azi ajutorul ce-l pot îmbia laicii pătrunși de valoarea operei întreprinsă de biserică, pătrunși de duhul vieții creștine și introduși prin exemplul dat în opera caritativă.

Mulțumi-se-va creștinul cu dare de mână, să trimită numai ceva ajutoare, fratelui său în Hristos, ajuns în lipsă, ci el însuși ducându-se îl va și mângăia și întări. Și în astfel de împrejurări câte adevăruri creștine pot fi luminate. Aproprierea sufletescă între credincioși fiind mai mare, inimile se deschid mai lesne, și adeseori poate laicul face mai mult, decât ar fi putut face preotul.

Opera caritativă pretinde o organizație. Caritatea, care cuprinde în sine tot ajutorul reclamat de omenire, trebuie organizată după un plan înțelept. Numai cece este făcut după un plan bine studiat, are durabilitate, este ferit de lăncezeală. Dar când vorbesc despre organizație, nu mă

gândesc la un simplu aparat tehnic făcut la masa verde ceace ar fi moartea pentru caritate, ci la o concentrare de forțe, la o împărțire de roluri pentru o muncă sistematică a cărei putere motrică sunt niște idei adânci și puternice. Organizația privită în alt senz, numai întunecă spiritul creștin al unei cumunități.

Ce-i drept sunt mulți adepți și ai părere, că ajutorul pastoral acordat de credincioși orientat într'o muncă sistematică, pierde din valoare, cu toate acestea dacă preotul a trezit la viață puterile interne sufletești ale credincioșilor făcându-le active, fără a le concentra într'o organizație sănătoasă, întreagă opera caritativă îi este un mecanism fără suflet. Această organizație trebuie să corăspundă raporturilor interne dintre păstorie și caritate, să fie pătrunsă de spiritul vieții religioase. Altcum avem o plăsmuire organizatorică, însă nici odată un întreg organic, un aparat greoiu-nu și un viață plină de putere.

Primele forțe conlucrătoare la activitatea pastorală trebuiesc valorizate concentrându-le într'un comitet parohial caritativ, în afară de societățile caritative existente deja, însă în deplin acord cu ele. Aceste comitete nu vor fi nici decum, numai niște creațiuni ale întâmplării fără de nici un rost, ci vor reprezenta faptice partea de contribuție a bisericii în opera caritativă. Ele constituiesc legătura iubirii frățești văzută din extern, dintre membrii marei fam. div. în ele are rădăcină unitatea iubirii active, care ajunge la expresie în cea mai nobilă unitate de simțire și muncă. Cuvântul este ceva ce se uită și se trece lesne peste el, cu atât mai durabilă, folositoare și nobilă este munca.

Printr'o dreaptă activitate a comitetului caritativ parohiei, se revelează, că sfânta iubire părintească și frățească a întregii comunități, nu numai a unor singuriți oameni miloși, calcă pragul bisericii și plină de putere își ia asuprași să înlătore diferite necazuri și griji ale fraților și surorilor lipsite de ajutor. Această repartizar muncii are un belsug de avantaje. Ea contribuie ca opera caritativă să fie unitară, fără a o constrânge la o șematizare fără de duh. În singuritele orașe și în parochii lipsește această unitate. Câți zeloși binefăcători nu

se grămădesc în aceeași familie. Și toți pentru a aduce ajutorul lor. Acolo vine reprezentanta Uniunii femeilor preotul reprezentantul societății lucrătorilor. Cum rămânem atunci cu ajutorul comun, cu munca comună?

Unde esteinfluența operei de ajutorare a bisericii? Și cât de adesea alte familii cari ar avea o mai intenzivă lipsă de ajutor, sunt uitate. Cât de adesea este ajutat mincinosul și ticălosul cerșitor. În schimb e retras ajutorul întemeiat.

Și care este urmarcă? Eu cred întâi de toate cea sufletească.

Fărimitura muncii caritative din punct de vedere pastoral este un mare rău, un ncînpăcat dușman al iubirii față de aproapele. Nu numai că discreditează această muncă, nu numai că multe daruri sunt aruncate degeaba pentru cei nevrednici, mulți din cei merituoși fiind întrelăsați — în loc să facă pe oameni mai buni, îi înrăutătește.

În fine încă ceva: preotul nu poate conlucra cu toate societățile. Pentru aceea punctul central al conlucrării sale caritative va rezida în comitetul car. par. Aci este parlamentul năzuințelor car.

Aci vor fi discutate întrebări din acest domeniu, vor fi deslegate importante probleme, singuritele sale lucrări vor fi repartizate, se vor auzi dări de seamă asupra rezultatelor obținute, aci este nodul tuturor ajutoarelor bisericesti.

Unde se întâlnesc puterile de ajutorare ale familiei sale, acolo nu poate lipsi tătăl. Ce bogăție de învățaturi poate lua păstorul sufl. din aceste oare, petrecute cu parohienii lui când aude din gura lor despre lipsuri și ajutoare necesare. Și cât îndemn și încurajare pentru poporeni când văd pe preot interesându-se de lipsurile lor. Da încă și mai mult. Când am amintit că comitetul caritativ este capul întregii o-poe atunci preotul este inima ei, din care încontinuu pulzează sânge proaspăt, puteri noi, noi însuflețiri, nou curaj, pentru colaboratorii săi.

Chiar și pentru uriașa muncă caritativă ce trebuie s-o desvolte un stat în interesul mulțumirii multiplelor nevoi cetățenești, păstoria sufletească aduce importante servicii.

Căci să nu credem, că prin organizația centralistă, pe care o înfățișează uniunea caritativă generală, că prin birourile și secretariatele noastre, prin referatele noastre insusite, am realiza cea mai importantă parte din opera caritativă.

Desigur și acestea sunt necesare. Inșă munea desfășurată de acestea nici când nu va putea fi ceea ce ar trebui să fie, dacă nu este sancționată prin aparenta muncă redusă a păstorului sufleteș.

Lui îi residă mai mult datoria, decât ori căror alte instanțe, de a face să pătrundă în masele largi ale poporului, ideea caritativă, de a da suflet organizației, sânge și viață. Astfel concepută, caritatea își va putea aservi cele două meniri: să aline nevoile, și să formeze uniunea creștină.

Aceste înalte țuțe nu le poate ajunge nici o organizație prin promisiuni, prin cari rata de duminică, prin serbări caritative ci numai prin — intențiva muncă pastorală. Cancelarea, școala, amvonul, societățile toate au să'l ajute.

Este lipsă mai cu seamă azi de această muncă, căci: Pe de o parte, ură și întuneréc, lacomie după bani, fără noral, fără simțăminte de onoare, masele poporului, amărâte și schingiuite până la extrem, — pe de alta năzuința după cele adevărate, bune nobile și vecinice, precum numai în creștinism este posibil. puternica voința pentru înoirea religioasă, intimul suspin după vecinicile lucruri ale credinței.

Esclamarea socialistului Karl Bröger este mai mult decât cuvântul unui singurit, este strigătul claselor sociale, cari erau cu frundate numai în peocupări materiale.

Permiteți-ne.

Ca din nou să vedem drumul spre cer.
Visul nostru cel vechi.

Azi păstorul are o specială misiune și trebuie s-o aibă. Trebuie să fie un far în bezna nopții.

Să nu uităm.

Păstorul de suflete, are să fie vestitorul și servitorul iubirii, atunci numai poate fi numit aducătorul adevărului.

G. Muntean.

Din numărul de Crăciun al unei gazete

Crăciunul și sf. Paști, sunt singurele prilejuri, în cari gazetele zilnice, pe lângă materialul de politică, știri și economie, dau loc și încă de frunte, articolelor cu conținut religios. Nu-i aproape nici una, care să nu se arete entuziasmată de sublima învățătură a Mântuitorului nostru Isus Christos, să nu înșire binefacerile aduse omenirii în cursul veacurilor, iar în concluzii, să îndemne pe oameni la bună înțelegere, pace și iubire. Față de aceste articole, tot restul cotidian al gazetelor, pare sarbad și lipsit de viață, așa că lumea cetitoare, fără să vrea, e străbătută sufletește, de un duh creștinesc de sârbătoarea. Multe din ele sunt pline de adevăr și frumsețe.

Din ele, aflu potrivit să desprind o bună parte, din articolul unui străin, dintr'o foaie străină, cu sugestivul titlu „Isus“. Face constatări nu tocmai laice, pline de înțeles și vrednice de a fi cunoscute, că să vadă cum e prețuit Mântuitorul, chiar și de către necredincioși.

„Mă mir de oameni; nici unul nu pleacă de-acasă până nu și cetește ziarele de dimineață. Sunt acestea așa de interesante? Nu'i mai emoționant, mai de valoare, ceea ce ne spune Sfta Scriptură? Cum se poate atunci pleca de acasă, până ce omul nu cetește ceea ce spune Isus? *Nimeni să nu plece dimineața în oficiu, să nu se apuce de lucru, până ce n'a cetit câteva versete din Scriptură.* Câte comori, câtă iubire și ce plăcere artistică va afla în aceasta.

„Prea puțin auzisem până acum despre aceea că Isus oratorul cel mai mare din lume, din cauza necrezutei simplități și a acelei intimități, cu care vorbește de 2 mii de ani, a împedecat omenirea să vadă în el arta oratoriei, ridicată la perfecțiunea genială. La început și eu am fost surprins când am aflat structura internă oratorică, a *Predicii de pe Munte.* (Mai cap V.) . . . Isus în Predica de pe Munte, ajunge nu numai la cel mai înalt grad de simțire, ci și la cea mai desăvârșită artă oratorică. Toți oratorii mari, au ascunsă o construcție internă în cuvântările lor mari și pe care e clădită înlân-

țuirea gândurilor, sentimentelor și a puterii de convingere; fie care mare orator construște, numai auditorii nu observă acest lucru. În Predica de pe Munte, construcția uriașă pornește pe cele 9 trepte, a celor nouă fericirii care se înalță până la cupola împărăției ceriurilor, într'atâta absoarbe avântul unei simțiri uriașe, încât întreaga lume crede, că în Predică nu e construcție. Cu toate că e tocmai contrar. Forma și fondul ei au devenit nedespărțite: aceasta e desăvârșirea. Mai sus nu se poate merge. Cine a rostit-o, acela a stat 30 de ani retras în pustie, sau mai bine zis, în adâncul sufletului său.

„Aici îl cunoaștem deplin pe Isus: din spusesele lui au ajuns la noi numai frânturi, și acelea scrise târziu după moarte și nici căieri nu e contrazicere în cuvintele lui, și cine a auzit odată Predica de pe Munte, nu o poate altfel spune, decât cum a scris-o ev. Matei. Încercați să scoateți un vers, sau să schimbați ordinea lor. E imposibil. Arta tainică a construcției așa o ține de încheată, cum e broșa cu rama ei de aur. Pentru aceasta e absolut autentică.

Atât față de bărfitori, cât și față de disputătorii teologici, susțin că Isus n'a

evoluat nici odată El n'a căutat adevărul ci l-a adus . . .

„Așa cred că atunci când l'au dus părinții lui ca copil în templu, a propovăduit aceleași adevăruri, ca și mai târziu ucenicilor săi. Mărturia ev. Luca e limpede la cap. II. vers 46 și urm . . .

„După dezastrele războiului sus a devenit cea mai modernă figură a omenirii, e nou și de tot proaspăt, după orgiile de ură, propoveduește adevărul vecinic al *Iubirii*.

„Din nou îmi aprind pomul de Crăciun: de cinci ani n'a ars lumină pe el. Aștept pe Isus, și El sosește. În orașe mari azi e moda ca sub pomii de Crăciun să se pună aparatul radio și să asculte cântări din diferite părți ale lumii. Se miră de puterea mistică, ca vine pe unde nevăzute. Minunea mea este mai mare. *Pun Sf. Scriptură sub pom*, deasupra ei se leagă flacăra luminițelor. Îmi plec capul și mie îmi vorbește un glas de douămii de ani. Isus propoveduește adevărul vecinic al învățaturii sale.

„Feriți făcătorii de pace, că aceia fii lui Dzeu se vor chema.“ *d. a.*

Cuvântarea Principesei Ileana la Pomul de Crăciun al ucenicilor din București.

Într'una din serile unei zile dinaintea Crăciunului, înainte de a se împărți daruri la peste 800 de ucenici și ucenice, la cantina muncitorească din splaiul Mihai Vodă din Capitală, Al. Sa Regală Principesa Ileana a rostit următoarea cuvântare:

Imi pare atât de bine că m'ați chemat să iau parte la pomul vostru de Crăciun. Am fost la multe pomuri de Crăciun. Și aseară am fost la un pom tot pentru ucenici și m'am bucurat aseară tot cât mă bucur și azi.

Crăciunul este o sărbătoare de care am auzit de când suntem copii mici. Dacă suntem bogați sau săraci Crăciunul rămâne o sărbătoare de care ne bucurăm cu toții; căci este ziua nașterii Domnului nostru Isus.

Afară e frig. Aici e cald. Dar nu căldura această e cea pe care vreau s'o simțiți ci o căldură care pornește din suflet, plina de lumină și dragostea pe care ne-a adus-o Isus.

Nici Isus n'a fost bogat și El ca și voi la vârsta voastră pe lângă Sf-tul Iosef lucra. Muncce cioplind lemne așa cum lucrați voi la meseria voastră.

El însă fiind fiul lui Dumnezeu știa ce îl așteaptă: crucea. Și totuș n'a șovăit, și-a dus mai departe menirea în viață, lucrând și jertfindu-se pentru noi-toți. De aici putem lua toți o mare învățatură: Adeseori ne zicem: „La ce bun să lucrăm, la ce bun frigul, foamea și atâta trudă“. Uităm un adevăr cu mult mai mare: credința noastră în viața veșnică în dragostea și lumina ce ne vin dela Dumnezeu.

Micul nostru Rege, în fiecare seară îngenunche în fața icoanei și se roagă El nu știe ce îl așteaptă. Poate o viață mult mai grea decât a voastră. De acum chiar, El nu se poate juca cu cine vrea, să iasă și să fugă pe stradă cum faceți voi. El va crește ce și voi. Se va face mare și voi îi veți făuri țara așa cum o va visa El ca orișice bun rege. Voi fiecare puteți fi ostașii lui, nu cu armele ca să ne omorim unul pe altul — nădăduesc că va veni vremea să nu mai fie lucrul acesta, — ci arma voastră va fi dragostea de aproapele, de țară și de tron.

Sus mâinile; să vedem câți vreți să fiți de pe acum ostașii micului vostru Rege a-i muncii și a-i păcii. Sus mâinile!

Cetindu-o ne străbate un fior de emoție, ne putem ușor închipui cât de mare a fost entuziasmul celor cărora li s'a rostit,

CRONICĂ

Sărbătorile sunt numai la sate frumoase?

— Ce Bobotează frumoasă ați avut, ce alaiu impunător, opt preoți, cor, autorități, public mult, muzică militară! Cât de impresionantă a fost slujba sfințirii apei, săvârșită de P. S. Sa cu o voce atât de limpede, cu răspunsurile superbe ale corului, apoi impresionantele bubuituri ale tunurilor... — așa îmi spunea un preot în ziua de Bobotează, adus de năcazuri în Cluj.

— Da, — i-am răspuns, — toate au fost frumoase și înălțătoare și cu toate acestea nu-i orășan care să nu-ți spună cu glas de nostalgie: „Sărbătorile numai la sate sunt frumoase“.

— Ce poți compara ce a fost aici cu ce-i în satele noastre, — și convorbirea ne-a fost întreruptă. Cum mă simt dator cu răspunsul îl dau pe această cale:

— Da, așa spun orășenii, cei cu obârșie dela sate și dacă ești din oraș și vezi plictiseala ce însoțește sărbătorile și pe cei ce le serbează, îi dai dreptate ducându-te cu gândul la amintirile păstrate cu sfințenie în suflet, despre sărbătorile petrecute la sate în copilărie sau mai târziu. Impresia cea dintâi a frumuseții sărbătorilor mari o avem din copilărie, din timpul când sufletul ni-se lăsa pătruns de tot farmecul lor, când credința era încă mare și impresionabilă.

Ni-se par și azi mai frumoase sărbătorile la sate, fiindcă participarea întregului sat la ea, produce o atmosferă de adevărată sărbătoare, cum nu se poate produce în oraș, decât cel mult la sărbători naționale. Cum să poți vedea frumoasă sărbătoarea la oraș când știi că deodată cu cei ce se roagă sunt mii cari încă dorm, alții se plimbă, pe jos sau în trăsură, alții chiar lucrează și numai cei puțini serbează.

Tocmai pentru acest indiferentism orășenii trebuie să caute frumusețea sărbătorilor nu în paradă și atmosfera din afară, ci în cea internă. De vom face din umblețul la biserică prilej de reculegere, de învoire, de însărbătorire și înălțare sufletească, sunt

sigur că nu după atmosfera de pe stradă vom judeca frumusețea sărbătorilor, ci după ce a lăsat credința să se reverse în sufletele noastre, așa după cum se întâmpla în copilărie și timpurile când la cei mulți credința era încă vie și lucrătoare. *d. a.*

Seminarul monahal dela Mănăstirea Neamțu, care era să se desființeze pentru economii bugetare, la intervenția mai multor parlamentari, a fost luat și pe mai departe în buget. Ca frunza pe apă au ajuns să fie instituturile noastre bisericești!

— **Școală surorilor de ocrotire, de infirmiere vizitatoare, din Cluj.** În Ianuarie 1928 se începe cursul pregătitor al Școlii surorilor de ocrotire (infirmiere vizitatoare) la Cluj, strada Dobrobanților 25. Cursul este de 2 ani în afară de cel pregătitor. Elevele fiind bursierele statului, întreținerea lor în institut pe durata cursului va fi gratuită. Condițiunile de primire sânt: vârsta 18—40 ani, minimum 4 clase secundare, certificat de sănătate și moralitate, și consimțământul părinților pentru minore. Orce informațiune se poate cere: dela: Direcțiunea școlii din Cluj, strada Dobrobanților 25.

Mărci postale noi se vor pune în circulație în cursul acestei luni, cari vor purta chipul M. Sale Regelui Mihai I, lucrat de pictorul Basarab, după o fotografie dată de A. S. R. Principesa-mamă Elena.

— **Sucesiunea** mult regretatului rege Ferdinand, evaluată la 387.476,714 lei, a fost împărțită la 5 urmași. Revine fiecăruia 76.093,325 lei. A. S. R. Principesei Ileana îi revine 81.095,345 lei, întrucât înainte de împărțea moștenitorii au convenit să cedeze 5 milioane lei pentru augmentarea zestreii și pentru a se compensa darurile făcute de Marele Rege, copiilor săi, la căsătorii. Deosebit de această avere, Regele Ferdinand a lăsat M. S. Regelui Mihail I, un frumos legat, compunându-se din Castelul Peleş, cu toate celelalte, clădiri și stabilimente cuprinse într'însele, moșia Sinaia-Predeal, imobilele din București. M. Sale Reginei Maria, I s'a trecut folosința tablourilor și colecțiunii de arme și a mobilierului castelului Peleş, ale Regelui Carol, — castelul Pelisor, Cavalierhaus, uzufructul moșiei Sinaia Predeal și al palatului Cotroceni. În averea de 387.476,345 lei nu s'a trecut și terenul cu Palatul dela Mamaia (Constanța), care a fost donat, cu rezerva unui mic teren, A. S. R. Principesei Mame Elena a României.

— **Trecere la ortodoxie.** În filia Gâmbaș, dela Matera Păgida, lângă Aiud, au trecut dela uniți la noi 240 suflete, au mai rămas 80 suflete. Cauza e că preotul Traian Lazar a încurcat biserica în o da-

torie de circa 300,000 lei. Ortodocșii au ocupat biserica. A ieșit dela Blaj dl. Dr. Lupu care, văzând situația, a cedat și n'a mai insistat să evacueze ortodocșii biserica...

— **Convorbire tragică.** S'a scris că 6 marinari și ofițeri au pierit în submarinul american scufundat. S. 4. Ei și-au dat sfârșitul în ziua de 20 Decembrie după o rezistență fizică de aproape patru zile. În noaptea spre 20 Decembrie a avut loc o convorbire între cei 6 muribunzi și scafandrii, cari încercau zadarnic să-i salveze. Convorbirea se făcea prin bătaie de ciocan în corpul vasului, după sistemul Morse. Această povestesc scafandrii. Ultima întrebare a marinarilor a fost: — „Mai putem nădăjdui? Scafandrii n'au avut curajul să le spună groaznicul adevăr. Ei le-au răspuns: — Nevestele și mamele voastre se roagă neîntrerupt pentru voi.

BIBLIOGRAFIE

Ioan Gh. Savin;

- a) *Cultură și Religie*, pr. 40 lei,
- b) *Filosofia și Istoria ei*, pr. 45 lei,
- c) *Dovezile raționale pentru existența lui Dumnezeu*, pr. 25 lei, și le recomandăm cu toată căldura cititorilor noștri. Au apărut broșurile citate mai sus. Sânt scrieri de valoare, produsul unei munci serioase a unuia dintre profesorii dela nou înființată Facultate de teologie din Chișinău.

Dl. Ioan Gh. Savin, decurând numit prof. titular pentru catedra de „teologie fundamentală“ la acea Facultate, este unul dintre puținii scriitori bisericesti la noi care încearcă să-și fixeze un bine definit sistem de cugetare creștină.

Cuprinsul broșurilor sale vor avea darul cu privire la subiectele tratate să satisfacă pe deplin exigențele tuturor aceloră din lumea cărturărească, teologică sau laică, cari sânt familiarizați și se interesează de aproape de problemele filosofice, prezintate în lumina și sub auspiciile religiei creștine.

Felicitim sincer pe autor și-i dorim spor și succes la muncă și pentru viitor.

Cărțile se pot comanda la Librăria *Pavel Suru* din București, Fundația „*Principele Carol*“ str. Latină No. 10; sau la autor, str. Mihail Corneș 81, București.

1. **Spre o nouă viață**, de pr. Ioan N. Ionescu dela biserica „Amza“ din București. Cuprinde într'un volum de 72 pagini multe îndemnuri creștinești de zidire sufletească. Citirea lor folosește oricărui creștin. Prețul 20 Lei.

2. **Parastăsele și roștul lor dogmatic**. Într'un volum de 71 pagini se arată legăturile celor vii cu cei morți, cât și datorile celor dintâi de cei din urmă. Prețul 20 Lei.

Ambele volume au apărut în editura „Cugetărea“ și se pot procura dela autor.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 151—1928.

Ordin-Circular.

Invităm organele parohiale și protopopești, ca în administrarea averilor bisericesti și la redactarea bugetelor pe 1928 și a conturilor de gestiune (rațiociniilor) pe 1927 și din viitor să se conformeze strict tuturor dispozițiilor prevăzute de „Instrucțiunea la regulamentul pentru administrarea afacerilor epitropești în parohii și protopopiate“, votată de Adunarea Eparhială prin concluzul Nr. 53 din 24 Mai 1927 și distribuită fiecărui oficiu sub Nr. 5270 din 2 August 1927.

Bugetele, actele și conturile de gestiune înaintate cu întârziere, defectuos, insuficient sau cu abatere dela dispozițiile precise din „Instrucțiune“ se vor restitui neaprobate și cu sancțiunile în consecință. Cluj, la 11 Ianuarie 1928.

Consiliul Eparhial.

Nr. 517—1927

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de clasa I. *Războieni-Cetate*, din protopopiatul Turda, devănită vacanță prin numirea fostului paroh de capelan protopopes, se publică concurs cu termen deschis de 30 zile, dela prima publicare în „*Renașterea*“.

Venitele sânt următoarele:

1. Salarul legal dela Stat.
2. Locuință în natură cu toate supraedificatele corăspunzătoare.
3. Șesiunea paroh. 32 jug. loc cultivabil.
4. Dela 167 familii câte $\frac{2}{3}$ ferdele de cucuruz și zi de lucru, iar $\frac{1}{3}$ compete compete cantorului și crâșnicului.
5. Venitele stolare uzitate conform rețințelor timpului.

Reflecții își vor înainta cererile lor concursuale justificate în ordine subsemnatului oficiu protopopes și cu prealabila aprobare a acestuia se vor putea prezenta în parohie spre a cuvânta, a săvârși sf. liturgie și a face cunoștință cu poporul.

Turda, 15 Decembrie 1927.

Oficiul protop. în conțelegere cu consiliul parohial.
Jovian Murășian, protopop.